

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostna pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta „ 12.—
za tri mesece „ 6.—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 5/20
za pol leta 2/20

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5.— vsaka nadaljnja vrsta „ 2.—
Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo v prvi list. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in tašt se v Trstu.

Štampa in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštneštanični račun št. 841.652.

EVROPSKA VOJNA.

7 avstrijsko-ruskega bojišča.

Po Auffenbergovi zmagi.

DUNAJ, 5. (Kor.) Na čestitke dunajskega občinskega sveta je prejel župan sledeče brzojavke:

Cestitke dunajskega prebivalstva k zmagam na ruskem ozemlju, so me zelo razveselile. Iskrena zažala vsem dunajčanom, ki zamorejo na nove zmage biti ponosni tembolj, ker se jih je udeležil tudi dunajski kor.

Nadvojvoda Friderik, vrhovni poveljnik armade.

Dalje je prejel župan dr. Weisskirchner še sledečo brzojavko:

Za iskrene čestitke prisrčno zahvala. V večdnemih trdovratnih bojih, ki so dovedli končno do uspeha, so ostale dunajske čete zveste svojim tradicijam. Prisrčne pozdrave! Auffenberg.

DUNAJ, 5. (Kor.) Princ Lichtenstein je poslal vrhovnemu armadnemu poveljniku, nadvojvodi Frideriku brzojavko, v kateri mu čestita k sijajnim zmagam armad generalov Dankla in Auffenberga z željo, da ostane božji blagoslov tudi v bodoče na naši strani.

BUDIMPEŠTA, 5. (Kor.) Neki dunajski jutranji list je priobčil neke izjave ministrskega predsednika grofa Tisze v klubu narodne delavne stranke, ki ne odgovarjajo popolnoma istini. Ministrski predsednik Tisza je v klubu narodne delovne stranke izjavil: Položaj na bojišču je ugoden in zremo lahko v bodočnost s polnim zaupanjem. Mi smo lahko ponosni na našo armado. Prebili smo skrb poln teden, sedaj pa smo prestali najhujše.

KARLOVCI 4. (Kor.) Včeraj zvečer je naznanilo obče zvonjenje zmago nad Rusi. Toliko civilno kot vojaško prebivalstvo je to dejstvo navdušilo in vzradostilo. Godba je igrala po mestu. Skof Nikolič je opravil zahvalno sveto mašo, kateri je prisostvoval generalni komisar baron Bela Talian z uradnimstvom in pa zastopniki vojaških, civilnih in avtonomnih oblasti. Po maši je vsprejel generalni komisar odposlanstvo meščanov, katerih voditelj je izrazil veselje občega prebivalstva nad izvojevano zmago in prosil, da se spoštuje udanostna in zvestobna izjava prebivalstva na Najvišje mesto.

Baron Talian je zaključil svoj odgovor s »Hoch« na kralja in našo zmagovito armado.

CARIGRAD, 4. (Kor.) Turško občinstvo in avstrijski ter nemški podaniki so sprejeli vest o zmagi avstrijskega orožja na severu z največjim veseljem na znanje.

»Ikdam« piše: Nemški uspehi na zapadu in avstrijski na vzhodu so tako veliki, da imata oba zaveznika dovolj povoda, da se veselita. Izven vsakega dvoma je, da bo ta zmaga jako vplivala na splošno evropsko politiko.

»Osmanischer Lloyd« naglašava važnost avstrijske zmage, ki postane lahko za rusko levo krilo še usodopolno in pravi: Ni izključeno, da se izpremeni dozdnevna ruska zmaga zelo kmalu v strahovito katastrofo. List žigosa razširjanje lažljivih poročil.

Z rusko-nemškega bojišča.

Ruska grozodejstva v vzhodni Prusiji.

BERLIN, 5. (Kor.) »Wolfiof urad« poroča: Pri svojem vpadu v ozemlje vzhodne Prusije, so Rusi izvršili množična grozodejstva. Iz neštevilne množice tozadnega materiala naj se navede le par slučajev, ki so uradno potrjeni.

Več okrajnih svetnikov so Rusi aretirali in odpeljali v Rusijo. Okrajni svetnik v Goldappu je bil prisiljen, da je spravi to, kar so Rusi nagrabili v enem okraju, na Rusko. — Več orožnikov iz raznih delov vzhodne Rusije se pogreša. Dognano je, da je bil neki orožnik v okraju Palkalen zaboden. Videti je bilo, kako so ga pripeljali zvezanega v Eydknhen. Nato so ga zabodli. Truplo je bilo najdeno na trgu v Kibatu. Evangelijska župnika v Schareyken, okraj Marggrabova in v Sztitkehennu, okraj Goldapp, sta se branila, dati Rusom kake podatke o pozicijah nemških čet. Radi tega so jima streljali v usta, vsled česar je bil eden ubit, drugi pa težko ranjen in so ga morali prepeljati v Goldapp. Vendar pa ni nobenega upanja, da bi okrevljal. V neki vasi v okraju Palkallen so zgnali Rusi ženske in otroke na neko dvorišče. Nato so vrata zaprli in hišo zažgali. Šele potem, ko so pričeli nesrečni ubopno klicati na pomoč, so jim odprli vrata in jih izpustili. Na nekem posestvu pri Sztitkehennu je bil stari posestnik ubit. Goslinčarko so primorali, da jim je dala pijače in jedače. V neki vasi pri Stalupōnenu so Rusi pod prete-

zo, da se je streljalo v vasi, postrelili celo vrsto prebivalcev, med njimi ženske in otroke; poprej pa so jih še mučili. Istotako je bilo v Schillehmenu pod enako pretevo ubitih 10 oseb. V vasi Radszen so Rusi zažgali skoro vse hiše, tako, da so zgorela skoro vsa poslopja, nesrečne prebivalce pa so naskočili z meči, dva moška ubili, 8 žensk in 3 otroke pa ranili.

Jednaki slučaj ubojstva, požiga in puščanja se javljajo iz različnih krajev. Pri požiganju so Rusi postopali tako, da so najprej požgali domene z vsemi pritlikalniki kot cesarsko last. Zatem so prišla na vrsto posestva in slednjič vasi same. Do 18. avgusta so požgali v gumbinskem okraju šest domen, v okraju Palkallu samem preko devet vasi in dvorcev. Kakor je razvidno iz gornjih poročil, so Rusi postopali čisto sistematično pri tem ubojstvu in požigu. Čete so se pomikale naprej, bogato preskrbljene z vžigalnimi materiali, nakar so požigala poveljstva zažigala hiše z v petrolej pomočnimi gobami in vžigalnimi raketi. Navadno so prej opozorili prebivalce na to, da naj zapustijo hiše. Nekateri poveljniki so tuintam hišam prizanašali, nekateri zopet so požigali samo hleve in skednje. Večkrat so vasi požigali pod pretevo, da se iz hiš na vojaštvo strelja, kar se pa v resnici ni zgodilo nikdar. Rusi, ki so nastanjeni v zapadnih gubernijah, posebno pa gardni ruski kor, so obče narodno pravo bolj spoštovali in častniki teh čet so večkrat svarili svečnike in druge posestnike, pri katerih so bili dobro in prijazno sprejeti, da se naj čuvajo pred surovim in groznim čustvovanjem vojakov, ki pridejo za njimi.

Vojni oskrbovalni urad.

DUNAJ 5. (Kor.) Pod naslovom »Vojni oskrbovalni urad c. in kr. vojnega ministrstva, Dunaj X., Berggasse 16«, je vojna uprava na Dunaju ustanovila mesto, kateremu pripada vojno oskrbovanje za vojake na bojnem polju in za vdove in sirote padlih ali takih, ki so nesposobni za zaslužek. Tam se nahajata tudi poizvedovalnica za vojake in njih družine. Naloge vojnega oskrbovanja so zelo velike, posebno oskrbovanje za vdove in sirote potrebuje zelo veliko denarja. Do sedaj se isto omejuje samo na take izvanredne slučaje, kjer se uradno dožene, da ni lastnih sredstev in da državna podpora ne zadostuje, da bi se družina rešila pogina. S tem, da bi se ustanovila sirotišnica za sirote, bi se dalo poskrbeti za take sirote, kojih očetje so na bojnem polju pustili svoje življenje.

Upošteva se važnost in visokost te naloge, se je pod pokroviteljstvom nadvojvode Leopolda Salvatorja in nadvojvodi- nje Blanke ter pod predsedstvom bivšega vojnega ministra, barona pl. Schönaua, ustanovil vdovski in sirotiški pomožni sklad za oboroženo silo, ki podpira prej omenjena stremeljenja vojnega ministrstva. Vsaki dar, najbodo velik ali majhen, se hvaležno vsprejme in se odpošlje na označeni vojni oskrbovalni urad. Oskrbovanje za vojake na bojnem polju obstoji v tem, da se jim pošilja po možnosti darila. Avstrijsko-ogrski vojak je od vojne uprave izvrstno preskrbljen, oblečen in postrežen. Darila pa naj bi mu bila praktičen pozdrav iz domovine.

Sledeči darovi v naravnih ali posebnih dobrodošli: čaj, čokolada, sladkor (sladkorčki), sladkarije, konzerve v skatlicah, kompot, marmelada, medicinalna vina, rum, cigare, cigarete, tobak za pušiti in žvečiti, cigaretni in cigarni ustniki iz lesa ali papirja, žepni noži, praktična rezila, pipe, jedilno orodje, milo in milni listi, svinčniki, pisemski papir, volnene nogovice i. t. d. Če zamorejo pri pridobivanju posameznih darov v naravnih dobiti brezposelnosti kak zaslužek, je s tem tudi v tej smeri izvršeno plemenito delo. Darovi v naravnih ali posebnih pošiljajo na vojni oskrbovalni urad (Kriegsfürsorgeamt), Dunaj IX, Berggasse št. 16. Vojni oskrbovalni urad prosi, da naj se večje odposiljave pred pošiljavitvijo naznajo in naj se počaka na naznanilo, kdaj naj se odpošljejo. Vrh tega je ustanovljen vojni oskrbovalni urad poizvedovalni urad za vojake in njih rodbine, ki se ga jako poslužujejo.

Francoska puščanja v Vogezih.

STRASSBURG, 5. (Kor.) Neko poročilo, priobčeno v listu »Elsässer« iz sprednje vajerske doline se glasi: Kakor skoraj celo vogeško pogorje, tako je morala tudi sprednja vajerska dolina veliko trpeti pod francosko vlado, četudi je bila ta slednja samo kratka. Ko so Francozi prihajali v vajersko dolino, so se znašli v prvi vrsti nad javnimi poslopji. Vdrli so v županstvo, kjer so uradno pohištvo uničili,

Potem so šli na pošto, kjer so tudi pohištvo. Uradno stanovanje poštnega upravitelja je bilo siloma odprto in vse pohištvo opustošeno. Potem so odšli na kolodvor, katerega je zadela ista usoda kot pošta. Vse ogibalnice so bile odstranjene, uradni prostori oropani, šipe na oknih razbite. Tudi po privatnih stanovanjih se je pustošilo. V Trimbachu so aretirali krcmarja Paulusa, mu potisnili v roko puško, da naj bi ž njo streljal na Nemce. Vendar se mu je posrečilo, da je pobegnil in prišel k svojim. Učitelj v Breitenau in Urbau, ki so jih tudi odpeljali s seboj, se do danes še niso povrnila.

Parlamentarna rekrutna komisija na Angliškem.

LONDON 4. (Kor.) Kakor poročajo listi, so se storili koraki, da se zasnje parlamentarna rekrutna komisija, katere naj bi se udeležile vse stranke. Predsedniki komisije so ministrski predsednik Asquith, vodja opozicije Bonar Law in pa zastopnik delavske stranke Artur Henderson.

Mobilizacija v Turčiji.

CARIGRAD 4. (Kor.) Vojaška uprava je vse rezerviste in še neizveštane črno-vojnike do 46. leta, ki so dobili dopust, z bobnanjem po vsej deželi pozvala, da se morajo od danes naprej javiti.

Nemški in avstrijski vjetniki v Rapolndiju.

KAPSTADT, 4. (Kor.) Reuterjev urad poroča: V Johannsburgu se nahaja okoli 800 nemških, avstrijskih in ogrskih rezervistov kot vojni vjetniki. Princ Salm-Salm in drugi oficirji so dobili posebna stanovanja v Blofontainu.

Komunike bolgarske parlamentarne opozicije.

SOFIJA, 4. (Kor.) Parlamentarna opozicija objavlja komunikne, v katerem izjavlja, da je za Bolgarsko neobhodno potrebno, da ostane v evropskem konfliktu strogo nevtralna in da se ne pusti zapeljati ne od ene ne od druge vojskujoče se države. Oficijozni »Narodni Prava« izjavlja, tozadevno, da so vse omenjene trditve, da se je vlada z gotovimi dejanji pregrešila proti izjavljeni nevtralnosti, popolnoma neresnične. Neresnične so tudi vesti, da odreja vlada prijateljske odredbe za eno ali drugo državo. Bolgarija da ni storila ničesar, kar bi nasprotovalo iheni striktni nevtralnosti, ki je nikakor ne misli opustiti.

Iz Albanije.

Albanija brez vladarja. Knez Wied v Benetkah.

DUNAJ, 5. (Kor.) C. kr. brzojavni korrespondenčni urad je izvedel iz Jakina od dvornega maršala kneza Viljema Wieda sledečo proklamacijo, ki jo je izdal albanski knez predvčeršnjem v Draču na albanski narod:

»Albanici! Ko so prišli Vaši delegati, da mi ponudijo krono Albanije, sem se z zaupanjem odzval klicu plemenitega in viteškega naroda, ki me je pozval, da naj ga podpiram pri delu njegovega narodnega preporoda. Prišel sem k Vam, poln goreče želje, da Vam pri tej patriotični nalogi pomagam.

Toda nesrečni dogodki so med tem kljubovali našemu skupnemu delu. Faktično nekateri strastni zasledenci niso hoteli razumeti dalekosežnega pomena reform in niso hoteli zaupati vladi, ki se je sestavila. Vrh tega je vojna, ki je izbruhnila v Evropi, naš položaj še otežkočila. Mislim sem, da bi bilo, da se delo, ki sem mu posvetil vse svoje moči in svoje življenje, ne pusti nedokončano, dobro, če se podam za nekaj časa na zapad. Vediti pa, da bom imel tudi v tujini vedno eno in isto misel, namreč, delovati za procvit našega plemenitega in viteškega albanskega naroda in albanske domovine.

Tekom moje odsotnosti prevzame vlado mednarodna kontrolna komisija, organ Evrope, ki je ustvarila našo domovino.

BENETKE, 5. (Kor.) »Agencia Stefania« poroča: Italijanska križarka »Misurata« je s knezom Viljemom Wiedom na krovu, prispela danes semkaj.

Drač v vstutkih rokah.

RIM, 5. (Kor.) »Agencia Stefania« poroča iz Drača z dne 4. t. m.: Jusuf Fiendi, draški metropolit in župan Joresković, so se podali danes k vstašem na Rasbul. Na prošnjo kontrolne komisije so vstaši izjavili, da zasedajo mesto šele jutri ob 10. uri dopoldne, da imajo vsi branitelji dovolj časa, da zapuste mesto. Vstaši so obenem naznanili, da zahtevajo zase nekaj sob palače, ki se mora deloma izprazniti. Kon-

trojna komisija je skladišča započatila. Danes zvečer odpotuje nad 900 oseb, med njimi vse dvorno osebo, v Italijo. Mesto je mirno.

Nemški skadski detašma na Dunaju.

DUNAJ, 5. (Kor.) Danes opoldne je odšel nemški skadski detašma pod vodstvom oddelka naših čet med živahnimi ovacijami pred poslopje nemškega veleposlaništva, kjer se je razvrstil. Major Schneider je poslaniku takoj javil prihod. Poslanik je nato pregledal četo.

V kratkih jednatih besedah je nato major izrazil čustva nemških vojakov, ki hrepene po tem, da se po enoletni odsotnosti iz domovine vrnejo v Nemčijo v nadaljne boje, poprej pa še tu na Dunaju, na nemških tleh, razvijejo nemško zastavo in izkazuje spoštovanje do najvišjega vojskovodje. Majorjev govor je sprejelo mnogoštevilno navzoče občinstvo z navdušenimi klici. Popoldne so bili poslaniki Tschirsky, major Schneider in ostali oficirji skadskega detašmaja povabljeni k zunanemu ministru Berchtoldu in njegovi soprog.

Velikodušen dar nadvojvode Friderika.

BUDIMPEŠTA, 5. (Kor.) Ogrski korrespondenčni urad poroča iz Neusohla: Nadvojvoda Friderik je podaril tamkajšnjemu nadžupanu za podporo družin vpoklicanih vojakov 3000 K.

Nemška uprava v Belgiji.

BERLIN, 5. (Kor.) »Wolfiof urad« poroča: V podmočju belgijske cesarske nemške generalne gubernije se ustanovi prihodnje dni državnemu poštnemu uradu v Berlinu podrejena poštna in brzojavna uprava.

Prepovedani pas v Bosporu.

CARIGRAD 4. (Kor.) Objavljena proklamacija mornariškega ministrstva določa prepovedani pas pri vzhodu v Bospor od Rumeli Fener do Masar Burun pri Bujukdere, torej za ozemlje okoli 10 km, iz česar je razvidno, da je bil pas, kjer so položene mine, zopet znatno povečan.

Razporeženo v Angliji.

MALMOE, 4. (Kor.) »Sjidsvenska Tagbladet« poroča iz Istada: V angleških pristaniških vlada velik strah pred nemškimi brodoviji V Hartlepoolu razprosto vsak večer pred doki torpedne mreže. Nervoznost radi nemških min ob angleškem obrežju, je neopstna. Zunaj Tyne se je samo en dan potopilo pet ladij, 3 angleške in 2 tuji. Nabiranje rekrutov za angleško armado zelo počasi napreduje. V nekem mestu s 70.000 prebivalci, da se je priglasilo le 100 oseb, večinoma sami propadli ljudje. V Angliji vlada stroga cenzura. Ljudstvo ne izve ničesar o pravem položaju na bojišču. Porazi Angležev se označujejo kot malenkost. V splošnem je navdušenje za vojno zelo majhno. V več industrijskih krajih je delo ustavljeno.

Kardinal Ferrata — papežev državni tajnik.

RIM, 5. (Kor.) Listi živahno komentirajo imenovanje kardinala Ferrate za državnega tajnika.

»Corriere d'Italia« pravi: Novi državni tajnik je moč velike inteligence in je vsled svoje diplomatske kariere pod Leonom XIII. in kardinalom Rampollo, jako sposoben za to mesto. Njegovo imenovanje za državnega tajnika, je največjega pomena za sedanje resne čase.

»Messaggero« piše: Imenovanje kardinala Ferrate, s katerim je papež vnovič dokazal svoj takt, je najboljšje merilo za program bodočega papeža.

Diplomatični zbor pri papežu.

RIM, 5. (Kor.) »Agenzia Stefania« poroča: V ponedeljek so sprejeli papež Benedikt XV. diplomatični zbor v posebni avdijenci.

Novi papež Benedikt XV.

Evropska javnost je letos kazala manje interesa za izvolitev novega papeža, nego je to običajno. Pozornost človeštva je preveč vezana na dogodke na bojiščih. Pa tudi se je letos izvolitev papeža — ravno vsled evropske vojne — izvršila manj slovesno, nego je sicer v navadi. Toliko smrt Pija X., tega »velikega reformatorja«, kolikor izvolitev Benedikta XV., sta bila po važnih in strašnih dogodkih, ki smo jim priče, potisnjena v ozadje. Vendar je rezultat tridnevne delovanja konklava važen za svet. Saj vemo, kako more vatičanska politika posezati v življenje evropskih narodov in držav. In če tudi se to ni morda toliko opazalo za vlado Pija X., pa se treba spominjati časov, ko je Lev XIII. stal na čelu katoliške cerkve in mu je bil kardinal Rampolla ob strani kot državni tajnik.

Kardinal Della Chiesa, dosedani nadškof v Bologni in sedaj papež Benedikt XV. je razmerno še mlad dospel do najvišjega dostojanstva katoliške cerkve. Rojen je bil dne 21. maja 1854 v Genovi in se je po absolviranih študijah posvetil duhovskemu stanu, v katerem je napravil hitro kariero. Pod Levom XIII. ga je vzel kardinal Rampolla v urad državnega tajništva kot državnega podtajnika. Od Rampolle, te najineje glave vatičanske diplomacije si je Della Chiesa gotovo pridobil dragocenih diplomatskih znanosti, ki mu utegnejo sedaj prihajati v prilog, ko je dosegel dostojanstvo, katero ni bilo dano doseči njegovemu učitelju.

Pij X., kakor znano, ni bil diplomat. Bil je pa religiozno jako vnet in v tej smeri sta ga podpirala kardinala Vives y Tuto in Mery del Val. Novi papež se utegne malo odmakniti od kurza Pija X. ter se povrniti k onemu Leva XIII. Vsaj sodi se tako na sploh. S tem seveda ni rečeno, da bi bil manje strogovoren, nego je bil njegov prednik. Ga ni in ga ne more biti papeža, ki bi ne bil strogovoren. Tudi Lev XIII. je bil — da rabimo to besedo — strogovoren. Vendar je razlika, so nianse, kakor povsod in pri vsem na tem svetu. Ali, da se izrazimo drugače: med režimom Leva XIII. — Rampolla in onim Pija X. — Mery del Val, ki sta bila oba, kakor se samo ob sebi razume, strogovorna, je bila razlika v politiki cerkve. Kajti papež in njegov državni tajnik nimata skrbeti samo za religioznost katoliški vernikov, ampak imata tudi določati politični kurz cerkve, ki je vzlic vsem zakonom o ločitvi cerkve od države, še vedno velike važnosti za ves svet vspricho še vedno obstoječih zvez med cerkvijo in državo.

V letu 1907 je bil Della Chiesa po papežu Piju X. imenovan nadškofom v Bologni. Kardinalski klubok je prejel šele letos spomnidi. Spada torej med najmlajše kardinale katoliške cerkve. Šele 60 let star, diplomatično dobro šolan, se utegne z oglejovitostjo podati na široko polje, ki mu je dala njegovo dostojanstvo. Bržkone že v bližnjih dneh razloži v okrožnici na škoie in vernike načela svoje vlade, iz česar bo razvidno, ali bo nadaljeval politiko Pija X., ali ono Leva XIII. Okolnost, da je novi papež učenec Rampolle in da si je dal ime Benedikt XV., daje sklepati, da se zgodi poslednje. Kajti Benedikt XIV., kateremu v čast si je novi papež izvolil to ime in ki je vladal od 1740 do 1758, je bil, ki je v jako težavnih časih s svojo modro in zmerno politiko znal vplivati ne le na katolike, ampak tudi na protestante Evrope. Razum, da si je novi papež Benedikt XV. izvolil to ime je zato, ker je papež Benedikt XIV. izhajal tudi iz Bologne, kjer je bil Della Chiesa nadškof.

General pl. Höfer.

Namestnik načelnika generalnega štaba, generalni major Franc vitez Höfer pl. Feldsturm, ki podpisuje poročila generalnega štaba o zmagah na Ruskem-Poljskem, je doma na Nemškem Češkem. Rojen je bil leta 1861. v Komotavu in je vstopil kot poročnik 18. avgusta 1882 v armado. Izobrazil se je bil na tehnični vojaški akademiji. Povišan je bil leta 1888. za nadporočnika, leta 1892. je bil pridejen brzojavnemu uradu generalnega štaba, leta 1893. je postal stotnik generalnega štaba in leta 1897. mu je bilo izraženo najvišje zadovoljstvo. 1. majnika 1899 je bil povišan za majorja in imenovan za načelnika petega oddelka vojnega ministrstva v Olomucu. Leta 1900. je bil pozvan v urad za operativna dela generalnega štaba: 1. majnika 1903 je postal podpolkovnik, leta 1905. je bil imenovan za načelnika 5. oddelka vojnega ministrstva. Polkovnik je postal 1. majnika 1906: 1908 mu je bil podeljen red železne krone III. razreda. Oktobra leta 1903 je bil imenovan za poveljnika 3. artiljerijske brigade v Gradcu. Pozneje so ga pridelihi zopet generalnemu štabu.

Amerika posredovala med vojskujočimi se državami?

Iz Newyorka prihajajo vesti, da se je nemški cesar Viljem II. izrazil nasproti nekemu uglednemu ameriškemu diplomatu, da bo evropska vojna trajala še dva meseca, potem pa da se bo obrnil na sam na Zjedinjene ameriškane države, da naj posredujejo za mir med vojskujočimi se državami. Razlogi in motivi za ta odlok nemškega cesarja, da so obziri na občo evropsko civilizacijo, katera bi vsled nadaljevanja vojne zelo trpela.

Koliko je na tej vesti resnice, se ne da kontrolirati. Da pa zadržaj te vesti od-

govarja načinu mišljenja nemškega cesarja in da je zbog tega ta vest zelo verjetna, to stoji. Sedanji nemški cesar, dasi je vrlo dobro poznan kot ognjevit zagovornik organizacije obrambene sile nemške vojske, vendar po svojem mišljenju ni pristaš vojne radi vojne same kot take. On je človek izvanredne inteligence in dalekosežnega pogleda in kot tak se drži tega, da vojna sama ni sebi v namen, temveč da je samo sredstvo v dosegu katerega drugega namena in sicer namena v dosegu mira, ki je glavni pogoj za plodno delo in zbog tega tudi za napredek civilizacije.

Reims.

Mesto Reims, ki so je Nemci glasom poročili zasedli brez boja, je trdnjava, ki je imela biti največja ovira prodiranju od strani Longwyja. Ker nismo mogli utrditi pozicij med Maubeugem in Verdunom, — je bilo rečeno v francoskih poročilih — smo pustili deželo prosto, zato, da napotimo prodiranje kamor hočemo mi; to je proti Reimski, Verdunski in Laonski trdnjavi.

Po zavzetju Reimsa je pot proti Parizu odprta, ker od Reimsa pa do prvih pariških utrdb je le 150 kilometrov dalje.

Zdi se pa — glasom informacij —, da so Francozi spremenili defenzivno taktiko, da hočejo namreč vse, po vsej dolgi fronti razsejane moči zbrati skupaj in se z njimi upirati prodiranju Nemcev proti Parizu, ki bi tako postal središče odločilnih operacij. To bi tudi pojašnjalo nagli sklep vlade, da se vrhovna državna oblast preseli iz Pariza v Bordeaux in poziv nepotrebnim osebam, da zapuste Pariz. Seveda je vzlic temu plodovita šampanjska pokrajina prepuščena invaziji Nemcev, ki bodo našli v njej nepričakovanih podpor.

Reims šteje 112.000 prebivalcev ter je eno najbolj industrijskih in najbogatejših mest Francije. Vseled krasne lege sredi plodovite dežele in vsled železniških zvez z Belgijo, z Luksemburgom, z Loaringom in s Parizom, so se v Reimsu krasno razvile ne le poljedelske industrije, temveč tudi druge, kakor z volno, z bombaževino, suknom, steklom in kemičnimi produkti. 25.000 delavcev je zaposlenih v teh tovarnah, dočim ima drugih 2000 delavcev zaslužka pri izdelovanju glasovitega šampanjskega vina, ki je znano po vsem svetu. Iz Reimsa se vsako leto razpošlje na vse strani sveta za kakih 30 milijonov frankov tega vina.

Razne vesti iz evropske vojne.

Louvain (Löwen), glasovita stolica katoliške znanosti v Belgiji, je bila v tej vojni popolnoma uničena. To znamenito mesto je šlo v 14. stoletju okoli 100.000 prebivalcev, a sedaj le še 50.000. Vseučilišče je bilo ustanovljeno že l. 1426 in ga je ustanovil Filip Dobri. Imenovano vseučilišče je bilo v 16. in 17. stoletju središče liberalnega bogoslovja, galikanizma in janzenizma in je šlo okoli 6000 slušateljev. V zadnjih letih je bilo le še okoli 2000 slušateljev, mesto samo pa je bilo v največjem času glavna trdnjava belgijskega katolicizma. V mestu je bila glasovita bazilika sv. Petra, gotška cerkev sv. Jerice, vseučiliško poslopje iz 14. stoletja in podrtine grada Arnolfa iz 9. stoletja. Znamenita je bila zlasti vseučiliška knjižnica z mnogimi dragocnimi starinskimi rokopisi.

Sloni v vojni službi. Od dobe znanega kralja Pyrrha so tudi v Evropi uporabljali slone v vojni, a videla jih je razven rimskih le maloktera. Sploh se nikakor ne ve, če so v Evropi po rimski dobi uporabljali slone v vojni službi. Sedaj je glasoviti Hagenbeckov zverinjak stavil na razpolago vojnim oblastim vse svoje slone, ki jih sedaj z velikim uspehom uporabljajo za vožnjo topov in municije.

Hitrost vojnih ladij. V vojnah je hitrost premikanja čet glavnega pomena. Tudi v pomorskih bitkah je hitrost ladij glavna stvar, zato so se v zadnjih letih vse države, ki imajo brodogradnjo, trudile, da bi si nabavile ladij s kolikor možno večjo hitrostjo. V pomorski bitki pri Trafalgaru so se vojne ladje Nelsonove kretale s hitrostjo 2—3 vozlov na uro. Prvi vojni parniki so se kretali z hitrostjo 3 vozlov. To sta bili severno-ameriški ladiji Demologus in Fuleton l. l. 1814. Francija je zgradila prvi vojni parobrod l. 1823, Anglija pa l. 1833. Hitrost parnikov se je povečala, ko so uvedli vijak. Prvi vojni

parnik na vijak, ki ga je zgradila Anglija l. 1839, se je kretal z hitrostjo 9,75 vozlov na uro. L. 1843. so zgradile severno-ameriške Zedinjene države prvi vojni parnik na vijak, Francija pa je to storila šele l. 1850. Ta francoski vojni parnik z imenom »Napoleon« se je obračal z rekordno hitrostjo 13,5 vozlov na uro. Stroji parnika »Napoleon« so imeli 900 konjskih sil. V začetku druge polovice prejšnjega stoletja je z napredkom tehnike začela napredovati in rasti tudi hitrost vojnih ladij. Angleški križarki »Warrior« in »Black Prince« sta l. 1859. pluli s hitrostjo 14,3 vozlov na uro. Med leti 1870. in 1880. je narasla hitrost vojnih ladij na 15 vozlov, a do leta 1890. na 18,5 na uro. L. 1895. so dosegle angleške vojne ladje hitrost 22,4 vozlov na uro. Torpedovke so medtem že takrat plule veliko hitreje. Prva torpedovka je bila zgrajena l. 1877. na Angleškem, a l. 1885 je zgradila nemška trdnja Schichau torpedovko, ki je vozila 24,23 vozlov na uro. Z upeljavo parnih turbin se je hitrost ladij zopet znatno povečala. Od prvega parnika na turbine »Turbinie«, ki je bil l. 1895. napravljen na Angleškem, in ki je plul 16 vozlov na uro, je narasla l. 1897. že na 32,76 vozlov na uro. Veliki dreadnoughti se krečijo s hitrostjo do 23 vozlov na uro, križarke s 100.000 konjskimi silami pa do 30 vozlov na uro. Največjo hitrost do sedaj je dosegla ruska torpednjaka »Novik«, zgrajena l. 1913., ki pluje s hitrostjo 37,3 vozlov na uro.

Domače vesti.

Vpisovanje v šole družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu se vrši: dne 12., 13. in 14. sept. t. l. od 9—11 dopoldne na obeh solah pri Sv. Jakobu in na dekliški soli na Acquedottu; dne 12. in 14. septembra t. l. od 2—4 popoldne pa na deških vspelednicah na Acquedottu.

K vpisovanju je treba pripeljati otroka in prinesiti s seboj le-te papirje:

1. krstni list ali izpisek iz rojstne matice anagrafičnega urada.
2. izpričevalo o cepljenju kozic,
3. izpričevalo o zdravju oči.

Brez teh papirjev vpis ni mogoč. Za vsakega otroka je treba povedati tudi domovinsko občino.

Dosedanji učenci in učenke teh šol morajo v dneh vpisovanja oddati zadnje šolsko naznanilo v šolski pisarni.

Redni pouk se začne dne 16. septembra t. l. — Šolska vodstva.

Otvoritev glasbene šole. Podružnica »Glasbene Matice« v Trstu odpre šolo za glasovir in gosli s 16. septembrom. Podučeval bo obadva predmeta g. kapelnik Peter Teply. Vpisovanje se vrši od 11. sept. naprej od 10. predp. do 12. in od 4—5 pop. v novih društvenih prostorih »Narodnem domu« ulica G. Galati 20 v mezaninu (v prejšnjih prostorih tiskarne »Edinost«).

Sprejemanje zasebnih omotov za pripadnike in kr. armade, kateri naj se prevažajo s poljsko pošto, se je začelo ustavilo.

Zbirke za Rdeči križ in družine vpo-klicancev. Izrazi o nabranih prispevkih v označena namena nam prihajajo tudi z dežele in z raznih strani, kar beležimo z zadoščanjem. Prosimo pa potrpljenja, ker prostor nam je omejen, a dogodki se vrhovajo. Priobčimo pa vse in sicer po vrsti, kakor so nam izkazi došli.

Prihod ranjencev s severnega bojišča. Včeraj jutraj ob 6. uri in 10 minut se je z vlakom južne železnice pripeljal še 21 ranjencev s severnega bojišča in sicer 19 prostakov in praporščak 97. pehotnega polka Lettich, sin tukajšnjega sodnika. Eden, in sicer Marij Keršovani, je pa prostak 27. pehotnega polka.

Ob 9. uri 20 minut dopoldne sta se pa pripeljala v Trst še dva prostaka 97. pehotnega polka. Dočim je šel praporščak Lettich na stanovanje k svojim roditeljem, so bili vsi ostali z avtomobili in z izvožniki spravljani v vojaško bolnišnico.

Sedaj se nahaja v vojaški bolnišnici že 51 ranjencev, o katerih podajamo na drugem mestu imenski seznam.

SEZNAMEK

v tukajšnjo garnizijsko bolnišnico došlih ranjencev in bolnih.

Pešpolk št. 97.

Marij Paulin, praporščak, ranjen.
Hugon Piesen, praporščak, bolan.
Oliveri Grassi, praporščak, bolan.
Franc Lah, infanterist, ranjen.
Josip Susen, inf., ranjen.

Anton Gzelen, inf., ranjen.
Ivan Primositz, inf., bolan.
Engelbert Sartoretto, inf., ranjen.
Ivan Cey, inf., bolan.
Fran Spangher, četovodja, ranjen.
Izidor Pagliavec, inf., ranjen.
Marcel Rinaldi, inf., ranjen.
Friderik Valentincich, inf., ranjen.
Fran Ban, inf., ranjen.
Karel Ferjan, inf., ranjen.
Anton Chicco, inf., bolan.
Jakob Stoffic, inf., bolan.
Rudolf Ferluga, inf., bolan.
Raimund Furlan, inf., bolan.
Henrik Bekar, inf., ranjen.
Mihael Nikolausich, inf., bolan.
Pavel Zehigina, inf., bolan.
Filip Skomina, inf., ranjen.
Fran Licon, inf., ranjen.
Ivan Micilnik, inf., ranjen.
Leopold Susic, inf., ranjen.
Anton Poropat, inf., ranjen.
Jordan Rizzi, inf., bolan.
Josip Saršen, inf., ranjen.
Josip Trober, inf., ranjen.
Fran Tonut, inf., ranjen.
Peter Bacci, inf., bolan.
Josip Kocina, inf., ranjen.
Jurij Vascotto, inf., ranjen.
Anton Persolja, inf., ranjen.
Josip Blažič, inf., ranjen.
Ivan Buršič, inf., ranjen.
Nikolaj Fabris, inf., ranjen.
Peter Dreos, inf., ranjen.
Adolf Moimas, inf., ranjen.
Dominik Pelos, inf., ranjen.
Alojzij Bernardis, inf., ranjen.
Ivan Babasich, inf., ranjen.
Karel Komic, inf., bolan.
Peter Alešič, inf., ranjen.

Poljski lovski bataljon št. 20.

Jakob Matkovič, lovec, bolan.

Deželno-brambni pešpolk št. 27.

Hijeronim Colauti, inf., ranjen.

Josip Askerz, inf., ranjen.

Matija Marchesan, inf., bolan.

Pešpolk št. 27.

Pavel Quarantotto, inf., ranjen.

Poljski topniški polk št. 8.

Anton Zornada, topničar, ranjen.

Josip Zvekelj, topničar, ranjen.

Marij Keršovani, topničar, ranjen.

Za rdeči križ.

Kom. Josip Vidich K 100, Ana Gustinich K 5, Nikolaj Drlić K 100, Hirschel & Lackenbacher K 30, Ivan Jahnel K 10, Fran Flandia K 5, Peter Zudenigo K 10, Anton Sepich K 2, inž. Ivan Donauer K 5, Marija vd. Radončič K 30, Evgen Vatta K 20, Damas Fantoma pok. Venezian K 5, Marija Salvi K 5, Fran Morelli K 4, Josip Karel Liebiart K 10, Ernest Benedettich K 10, Stavro Soffianopulo K 10, Filip A. Penzo K 25, Melhior Obersnu K 20, Anton Cernigoi K 1, blagajna Avstr. Lloydja, diferenca voznice, ki so jo nemški vpo-klicanci preveč plačali na parniku Fcs 170, veleč. Karel Coronica, župnik v S. Vincentiju K 10, Humanic K 15, nabrano v cerkvi sv. Vincenca Pavlanskega dne 30. avg. med mašo K 32,40, Fossatori Necopolis K 14, redarji stražnice št. 10 v stari prosti luki K 50, D. Rosenfeld Mk 20, Hermina Cazziola K 2, restavracija »Alt Pilsen« preostanek prodanih kokard K 6,20, neimenovani K 200, inž. Gustav pl. Lendecke K 100, inž. Grond Josip K 100, ces. svet. Evgen Purkarhofer K 40, potom »Piccola« K 657,62 in lir 30,02.

V blagu: London Biscuit Factory A. Gatti 10 zabojev biškotov, A. A. Backer & Co. zaboj čaja in 5 butlik ruma.

Skupna svota darov do včeraj, dne 5. septembra, znaša K 250,489,23.

Tepen je bil. 28letni poljedelec Filip Sušteršič, ki stanuje v Zgornji Carbi št. 350, se je včeraj sprl z nekim človekom, ki pa mora biti jako nepotrpežljiv, ker je Filipa tako naklestil po nosu in drugod, da je moral na zdravniško postajo.

Nezgoda na delu. 16letni Ivan Guetta, ki se uči za mehanikarja, se je včeraj na delu precej težko pobil nad desnim očesom. Moral je na zdravniško postajo, kjer mu je zdravnik izpral in obvezal rano.

Umrli so: Prijavljeni dne 5. t. m. na mestnem fizikatu: De Sanctis Ana, 6 mesecev, Vrdela št. 776; Motta Giordano Bruno, 7 mesecev in pol, ulica del Volto št. 4; Vianello Angel, 57 let, ulica Giulia št. 1; Mreule Marcel, 6 mesecev, ulica Margherita št. 3; Zago Adolf, 51 let, ulica Sv. Apolinarija št. 2; Zorzenon Brunon, 6 mesecev, ulica Molino a vapore št. 3; Lipot Marija, 54 let, ulica A. Vespucci št. 11; Rauber Karmen, mesec

D. KORSANO
Specijalist za sifilitične in kožne bolezni
Ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ul. S. Lazzaro št. 17, I.
(Palazzo Diana)
Za cerkvijo Sv. Antona novega
Sprejema od 12. do 1. in od 6. do 7. pop.
ženske od 5. do 6. popoldne.

Fratelli Rauber
Trst, ul. Carducci 14 (ex Torrente)
Zaloga ustrojenih kož
Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specijalisti
potrebščin za sedlarje.

Obuvalo znamka
TURUL
elegantne oblike, fino blago.
Izredna trpežnost!
Cene, ki nadkrijujejo vsako konkurenco.

Čevljarnica
MÖDLING
TRST - Corso št. 27.
Podružnica:
ulica Cavana št. 11

P. N.

Vsled povišanja obćinske doklade na užitninski davek na pivo za K 240 so podpisane pivovarne in zastopstva pivovarn prisiljene sorazmerno zvišati cene, in sicer za

kron 240 hektoliter

pričenši v ponedeljek, dne 7. septembra t. l.

Z odličnim spoštovanjem

Anonimno društvo pivovarn ANTON BREHER, pivovarna v Trstu. Pivovarna Belinske družbe ADRIJA.

Zastopstvo in zaloga piva, združna	BUDJEVICE
" " " "	FISCHER
" " " "	GOESS
" " " "	KULMBACH
" " " "	KOEBANYA
" " " "	NAGY-KANISZA
" " " "	PLZENJ
" " " "	PLZENJ
" " " "	PROTIVIN
" " " "	PLSENEZ
" " " "	PUNTIGAM
" " " "	SAAZ
" " " "	STEINFELD
" " " "	SORGENDORF
" " " "	SPATENBRÄU
" " " "	UNION
" " " "	ZAGREB

čela nekemu mladeniču naj ga drži; potem mu je zopet odjemala cvetko za cvetko, ki jim je dajala vsaki ime koga nas. Potem je razlitala cvetko in rekla: Ljubi me s srcem, z voljo, nad vse, ne more drugače — malo, ali pa nič! In tako je delala pri možkih in pri ženskah. Ob vsakem orakeljskem izreku je bilo vsklikov začudenja, smeha in izjav. Ko je imenovala moje ime, sem stal ravno dva koraka oddaljeno od Viktorije, poslušal napeto in srce mi je bilo voharno, sopel sem naglego, kakor da gre za kako življensko vprašanje. Pri zadnjem lističu je prišla beseda: „Zasmehuje me!“

„O, zasmehuje me!“ je zaklicala Fulvia. „To je impertinentno! Da bi me mogel zasmehovati, bi ga morala poprej jaz ljubiti!“

Te z velikim smehom vržene besede so zadele moje srce bolešno. „Bi ga morala žele ljubiti!“ Torej me ni ljubila! Nadejal sem se, da se obrne, da mi sporoči kruti

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo.
Mestno tiskano besedo se računa enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Odda se takoj soba z eno posteljo v ul. Barriera št. 22, IV. nad., desno. 999

Izkušena babica se priporoča cenjenim gospodim. Sprejma se tudi v doma. Trst, ul. Chiozza 50, pritličje. (909)

Čevljar z dobrimi spridevali, zmoležen za vsako delo, išče mesto. Naslov pove Inzeratni oddelček Edinosti. 988

Sodi skoro novi, od 1 do 10 hektolitrov so na prodaj v Barkovljah v gostilni „Na gruntu“ Via del Panzera. 963

Jajca štajerska po 7, 8, 9 vinarjev komad. Piščanci po K 180 Kokoši po 2 K kilogr. Carducci 39, Ronco 6, Kandler 8. 921

Učiteljica poučuje šolske predmete v slovenski in nemščini. 60 vinarjev na uro. Naslov pove Inzeratni oddelček Edinosti. 960

Radi odpotovanja se proda nov dobro-oido. BUFFET-GOSTILNA. Naslov pove Inzeratni oddelček Edinosti. 958

Jako solidne spalne sobe z ogledalom in mramornjem se prodajo po K 450.— Sprejma se naročila za kuhinjsko pohištvo, spalne in sedilne sobe, kakor tudi pohištvo za urade. Izvrjujejo se poprave po zmernih cenah. Nova delavnica pohištva Via Ruggero Manna št. 17. 943

Prodaja se mlina z novimi stroji, ki producirajo 50 kvintalov bele ali 70 kvintalov rmenne moke. Železna stiskalnica (na vijak) za olje. Slamoreznica in prekapilo za distiliranje žganja. — Rocco Oswaldella, ulica Acquedotto 61. (961)

Odda se takoj meblirana soba boljši osebi. Via Commerciale 9, III. n. 999

Odda se takoj soba za dve osebi. Belvedere št. 47, I. 5. 970

Odda se meblirana soba v ulici della Guardia 44 II. n. vr. 17, Krizmančič. 971

Oseba, ki se je predstavila v petek popoldne v Inzeratnem oddelčku Edinosti, je naprosena, da vrne najden denar (proti nagradi) v izogib sitosti. 972

Naravno kuhano maslo zajamčeno iz pristojnega mleka, prodaja Humonda & Co. ulica Carradori 12, II. nad. 973

Prezame se agencija ali glavno zastopstvo sigurno in solidno v Trstu ali zunaj, proti kavčici, kakor tudi prodaja zemljišč in hiš v Istri. Pojasnila daje O. G. n. d. K. R. O. K. n. d. Trst, ulica Ruggero Manna št. 3, I. nadstropje. 974

Plačam prazne vrče: moka kg 100, 76 stot.; moka kg 85, 65 stot.; otrobi 40 stot.; drobni otrobi 28 stot.; riž 60 stot.; sladkor 100 kg 70 stot.; kava in čajmen 30 stot. — Ulica Irene della Croce št. 4. 975

Kupujem stare kovine. — Anton Cerneka, ul. Olmo 4, Zaloga koles za vozove. 976

Prodam po jako ugodnih cenah kuhinje fine in naravne ter posamezne kose. — Franjo Kramer, Trst, ul. Miramar št. 27. 977

Priporoča se nova zaloga oglja, drv in petrolja na drobno in debelo. Postrežba tudi na dom. Trst, ul. Gelsi 13. 978

Odda se v prvi polovici septembra lepa, solana soba. Oglasi se do 10. septembra v ul. L. Galvani. — Trste, desno. 998

PODLISTEK

Vihar in tišina.
Prevel iz listina M. C.

Požuril sem se, da jo pozdravim in rekla mi je: „Kako to, da vas včeraj ni bilo videti ves dan?“ Nje glas ni imel tistega tinitvenega melanholičnega zvoka, ki sem saj al o njem. In čemu naj bi me zapu na zvala „Max?“ Saj me ni še nikoli tako imenovala. In kako sem si mogel domnevati, da bi me tako ljubila, da bi vskliknila: „Kako dolgo!“ Po enem dnevu? Res je, da nisem določil najinih sestankov, vendar sem se čutil krivega zamude.

Fulvia me je prividno videla zopet z veseljem, vendar je bila vedra in radostna kakor navadno. „Misliš, da me ljubi, toda to ni res!“ sem si mislil. In ta okolnost mi je dajala zopet mladostni ogenj prejšnjega

dne in tista obledeli fraza je zadobivala prejšnji čar. Svoje izveličanje bi bil dal za besedo Fulvie: „Kako dolgo vas nisem videl, Maks!“ Sklep, da se bom izogibal mlade umetnice, je bil popolnoma pozabljen. Gotovo sem ga storil le zato, da vidim, ali obžaluje, da me ni blizu.

Ali, ker ni bilo učinka, čemu naj bi me ropet zastoj čakala? Teh zaključkov seveda nisem povedal glasno in oživel so zopet: prejšnja plašna čustva, nepremišljena dejanja, otročji strah, večni dvom in večna nada. Pri njej sem se naučil zopet glasnega brezskrbnega smehu prve mladosti. Ves svet okoli mene se mi je zdel pomlajen in jaz žnjim. Nobenkrat se ni padla med nama beseda ljubezni, še nisva bila od onega večera dije sama med seboj. Z mano je bilo vsikdar več prijateljev in vsi so dvorili Fulvijo, nekateri so občutili resnično nagnenje do nje in so upali! Meni pa so se videli v

največji meri impertinentni ter sem bil razježen, ker se Fulvia ni čutila žaljeno. In jaz sem jo vendar tudi ljubil in sem tudi upal, a se nisem smatral za impertinentnega, niti bi se mi ne zdelo pametno, če bi bila ona razježena radi tega.

Prijeli smo skupno partije na deželo in pešizlete v naše prozajčne poljane; včasih nas je spremljala tudi markiza Viktorija; in Fulvia jo je prišla okoli pasu in hodili sta roka v roki preko enoličnega polja. Tedaj nisem dvoril Fulvijo, da ne bi nutil Fulvijo bolestrnega pogleda. In radi te vzdržljivosti sem se zdel sam sebi heroičnega! Ali potem so jo oblegali moji prijatelji in so jej govorili tisoč uljudnosti; dajali so jej marjetice, da jih je trgala, da vidi, kdo od nas jo najbolj ljubi, in čutil sem se jako nesrečnega! 10.

Nekoga dne se je ustavila na nekem travniku s šopom marjetic, ki ga je potem izro-

čela nekemu mladeniču naj ga drži; potem mu je zopet odjemala cvetko za cvetko, ki jim je dajala vsaki ime koga nas. Potem je razlitala cvetko in rekla: Ljubi me s srcem, z voljo, nad vse, ne more drugače — malo, ali pa nič! In tako je delala pri možkih in pri ženskah. Ob vsakem orakeljskem izreku je bilo vsklikov začudenja, smeha in izjav. Ko je imenovala moje ime, sem stal ravno dva koraka oddaljeno od Viktorije, poslušal napeto in srce mi je bilo voharno, sopel sem naglego, kakor da gre za kako življensko vprašanje. Pri zadnjem lističu je prišla beseda: „Zasmehuje me!“

„O, zasmehuje me!“ je zaklicala Fulvia. „To je impertinentno! Da bi me mogel zasmehovati, bi ga morala poprej jaz ljubiti!“

Te z velikim smehom vržene besede so zadele moje srce bolešno. „Bi ga morala žele ljubiti!“ Torej me ni ljubila! Nadejal sem se, da se obrne, da mi sporoči kruti

cvetni orakelj, da bi mogel ovreči to obrekovanje, ali hitro je prešla k drugemu imenu, in potem zopet k drugemu, ne da bi dalje mislila na to. A jaz sem sovražil tiste, o katerih je cvetka potrdila, da ljubijo Fulvio „od srca“ in „nad vse“.

Kaj da mi je mej tem govorila markiza Viktorija in kako da sem jej odgovarjal? Da-li je opazila moje razbujenje? Da-li sem se jej zdel krut ali smešen? Ne vem tega. Niti mislil nisem na to. Pozabil sem njo in ves svet ter ostal poglavljen v misli, sam se svojo ljubeznijo! In dnevi so minevali kakor blisk in preko glave sem se vrgel v vrtočlavo viharno strast.

Fulvia je imela na mizi album, v katerega sem že na različne načine, v prozi in v verzih, beležil o svoji ljubezni. In vendar sem menil, da jej je še nisem razkril, ali da me ni razumela.

(Dalje.)

dni, Čarbola zgornja šte. 350; Branič Marija, 24 let, Rocol šte. 29; Tovagna Josip, 77 let, ulica A. Meucci šte. 10.

Vesti iz Gorishe.

Iz Tolmina. Takoj, ko je zavnel prvi bojni klic, ki nam je odpočil izpod domačega krova očeta, brate, sinove in prijatelje na bojno polje, odzvali so se tudi vsi ostali našemu žalostnemu klicu, da pomagamo lajšati gorje svojih dragih, ki bodo krvaveli za domovino. Odzvali so se vsi brez izjeme ter doprinesli dokaz domoljublja in dobročnosti. Prepričani smo, da je daroval vsak prispevek iz plemenitih namenov in ne za to, da se kaže kot dobrotnik in javnosti; zato ne bomo obremenjevali listov s popolnimi imenskimi izkazili darov, marveč podamo le izkaz zbirke; imenska izkazila izda odbor v posebni knjižici po volji. Vsak je dal, kar je mogel, slednji bajtar sorazmerno ni zastajal za bogatinom. Večkrat je dala v revni bajti zapuščena mamica zadnji groš, in dala je po razmerah več nego posestnik, ki je daroval nekaj kron. (Iz-kaz zbirke priobčimo čim prej. Ured.)

Kdor je mogel, nam je poslal tudi perila in drugih potrebščin za bolnike. Mnogo naših deklet je prevzelo brezplačno šivanje perila, mnoge so prevzele težavno nalogo bolniških postrežnic. Vse dela, vse se trudi olajšati gorje, koje bomo morali videti.

V Tolminu je bolnišnica Rdečega križa za 200 ranjencev, ki pridejo v kratkem z bojišča. Prosimo Vas, lajšajte gorje teh junakov, pomagajte in stojte ob strani še nadalje podpisane odboru z vsem, kar se vam zdi, da potrebuje bolnik.

Odbor Rdečega križa v Tolminu.

Ravnateljstvo c. kr. slovenske državne gimnazije v Gorici nam javlja, da se šolsko leto 1914/15 začne kakor po navadi, s 16. septembrom. Vpisovanje v I. razred še ne vpisanih in ne sprejetih učencev se bode vršilo dne 16. septembra od 9. do 11. ure. Stari učenci se bodo sprejemali dne 18. septembra. Novi učenci v višje razrede se bodo le po pogojno sprejemali, ako bo namreč prostora. Vse drugo se lahko izve v razglasu na črni tabli v vsi gimnazije.

Vesti iz Istre.

Za Rdeči križ. — Davčna občina Sv. Anton. Nabrano po gospici Dragici Kojancić. — Darovali so: Dellasavia Josip, vaški načelnik K 10, Gregorič Urša št. 86, K 2, Po 1 K; Gregorič Andrej, Škerat Iv., Muženič Josip, Turko Ivan, Skorja Josip, Dellasavia Olga, Turko Mihael, Turko Josip, Turko Jožef, Jakomin Emica 60 vin. Po 40 vin.; Jakomin Ivan, Štok Anton, Kavrečič Ana, Gregorič Ivan, Po 20 vin.; Kojancić Andrej, Turko Marija, Turko Nazarij, Križman A. Kavrečič Andrej, Knez Ivan. Po 10 vin.; Jakomin Marija, Eler M., Jakomin Ana, 12 vin. Skupaj K 24.72.

Nabrano po gospici Miri Kojancić. Darovali so: Fikan Marija K 2.60, Valentič I. nadn. in dež. posl. K 2, Po 1 K; Jakomin Iv., Kojancić Ant., Cernac Iv., Jakomin Nazarij, Turko Andrej, Gregorič Anton, Kavrečič Anton, Kojancić J., Štok Nazarij, Turko Josip, otroci Koterle, Maršič Josip, Koterle Stefan, Jakomin Ana, Koterle Antonija, Gregorič M., Novak J., Gregorič Marija, Kavrečič Andrej, Dellasavia J. ml., Turko Anica, Pavlič Ana. Po 60 vin.; Kojancić J., Križman Ana, Kojancić Ana, Fikon Rezi, Pavlič Josip. Po 50 vin.; Glavina J., Koterle Marija, Gregorič Andrej, Stoković Filomena, Gregorič Marija, Fikon Ana, Turko Ana 70 vin. Jakomin J. 30 v. Po 20 vin.; Baboc Urša, Križman, Starc M., Jakomin Anton, Gregorič Marija, Turko Alojzij 10 v. Skupaj K 34.10. Skupno d. o. Sv. Anton K 58.82.

Davčna občina Rožar. Nabrano po g. Antonu Oblak Darovali so: Kavrečič Ivan 4 K, Cah Josip 6 K Po 3 K; Subor Matija, Bolčič Josip, Kojancić Matija. Po 2 K; J. Šik, Kojancić Iv., Repič J., Oblak A., Repič Iv., Cepak A., Montanič A., Kojancić Iv., Montanič A., Jenko J., Rodela J., Šik Andrej, Montanič Ivan K 2.60. Po 1 K; Stepan Iv., Stepan Ant., Medved Iv., Oblak Ivanka, M. Cepak, Cepak Iv., Cepak M., Cepak Matija, Vouk Andrej, Kozlovic Ana, Furlan Marija, Furlan Antonija, Šik Andrej, Šik Ana, Rodela Josip, Furlan Matija, Stepan Urša, Zerjal Iv., Kozlovic A., Šik A., Stepan J., Oblak I., Zubin Ivanka, Repič Marija Zubin Ivan Oblak Ana, Repič Ivanka, Montanič Ivan, Montanič A., Sau M., Kojancić M., Kojancić Ana, Kojancić Iv., Montanič Iv., Kojancić Iv. št. 87, Kojancić Iv. št. 90, Mihael Šik, Medved Matija, Cepak Andrej K 1.20. Po 60 vin.; Zajc Andrej, Cepak Karol, Cepak A., Cepak Ana, Cepak št. 16, Cepak Ana št. 9, Šik Ivanka, Sever Iv., Montanič Iv., Kozlovic A. Skupaj K 91.20.

Davčna občina Loka. Nabrano po g. I. Sever. Darovali so: Sever M. št. 20, K 3, Sever Iv. 2 K, Starc Josip 2 K. Po 1 K; Ojo Iv., Primožič Ivana, Cunja M., Ogrin M., Cergol M., Bučaj J., Ogrin J., Ivančič Ivana, Rončič Andrej, Ojo Ana, Zigante Iv., Sever M., Starc I. Zigante Iv. 60 vin., Cergol A. 50 vin., Rodela J. 40 vin., Majer M. 40 v. Po 20 vin.; Cergol Mihaela, Olenik Ivana, Rodela M., Olenik Ivana. Skupaj K 21.70.

F. L. UMA:

Spremljajoči pojavi strokovne organizacije.

Sklep.

Zgodovinska kronika pozna dvoje delavskih razmerij: delo se izvršuje iz dolžnosti ali iz prostje volje.

Pri prvem razmerju je bil delavec tudi socialno pod vsemočjo svojega gospodarja, bil je osebno neprost. Njegovo delo

je imelo edini namen in dolžnost, pomagati gospodarju k sistematičnemu nabiranju bogastva.

Kakor prinaša pridna bučela dan za dnem v satovje sladki med, ki ga je nabrala delce za delcem iz duhtečih cvetk in kakor pride potem, ko je satovje polno zlahtnega sadu, lastnik bučel in panjev in zadušil pridnega delavca z morečim žveplenim dimom, med pa uvrsti med svoje zaklade . . . nekako tako se je pokazalo nasprotstvo med delavcem in kapitalistom že v starih časih. Ali tega nasprotstva ni zastopal nihče, ker so manjkali v to vsi pravni kakor socialni predpogoji. O delavskem vprašanju in delavskem gibanju kot socialnem pojavu ne moremo govoriti.

Ko so se ti predpogoji premenili — bodisi pod vplivom velikih družabnih gibanj, ki so pričela s padcem bastije in še danes niso končala; bodisi kot produkt tehnično-prometnega razvoja — se je naenkrat oglašil stan, ki je inkarniral zgolj s svojim nastopom ves ta problem. Bol za svoj obstoj! so bile njegove plamteče besede, ki so žarele tja do najubornejšega delavskega ležišča. Zemeljska obla, nad katero plava dvoje rok, ki se skupno objemata pod napisom »Dobro živeti in prostost — Bien-être et liberté!« je društveni znak sindikalistov.

V delavcu se je vzbudil čut solidarnosti, usoda vseh posameznikov je bila enaka. Združevali so se v močne falange, ki so drle kakor nekoč velike čete Perzijanov nad maloštevilno grško elito. Naskoki so bili izpočetka odbiti. Vojakom ni zmanjkalo zato poguma. Nabrusili so svoje orožje in priučili so se novi taktiki — in pričeli zmagovali.

Njih taktiko je pričel posnemati sovražnik. Zdelo se je, da je prišel na vsa skrivna sredstva, s katerimi je zažgal Arhimed sovražne ladje. Delavci so svoje orožje in svojo taktiko hitro premenili in zopet premetli svojega nasprotnika. Tako se ta lov za taktiko vedno ponavlja. Podjetnik jim hoče izviti orožje iz rok; delavci ne pomišljajo dolgo, ampak si izbrusijo novo.

Njih organizacije so postale nenadomestljiva nadzorovalna pomoč pri realiziranju vsega tega, kar je sklenila postava v prosep delavskega stanu. Uradniki, nadzorniki, so priznali v svojih poročilih ponovno in enoglasno, da bi se vse to, kar je postava pravzaprav hotela, dolgo ali celo nikdar ne bi doseglo, da niso pritiskale strokovne organizacije moralno na svoje člane.

V deželah, kjer se javni krogi za pobližjo krizo delavskega stanu le malo menijo, so postale njih organizacije spopolnjujoči element tako na polju telesne kakor duševne blaginje.

Strokovne organizacije so pričele praktično negovati medsebojne mednarodne odnose, če tudi v popolnoma drugačnem smislu, kakor je bilo v intencijah Marsove internacionale 60tih let. S tem so pričele orati ledino na onem polju, kjer bo mogoče izvesti nekoč po celim kulturnem svetu enaka načela socialne politike — ako je kaj takega sploh mogoče izvesti.

Veliko bodočnost so si ustvarile s kolektivnimi pogodbami. Njih delokrog se je razširil, število članov jim raste. S tem postajajo močnejše in stabilnejše. V mirnih časih vzgojujejo svoje člane in nabirajo fi-

nancijske zaklade. V čim večji meri se jim to posreči, tem več je upanja, da morejo obnoviti pogodbo pod ugodnimi pogoji. V organski zvezi stoji s tarifno pogodbo organizatorična. Ona odpira najmirnejšo perspektivo: ves spor je samo še interna zadeva organizacij.

»Noben državljani naj ne bo tako bogat, da bi mogel kupiti druge; nihče tako revan, da bi moral prodajati samega sebe.« (Jean Jacques Rousseau.)

Obstoj in vprašanje strokovnih organizacij briga vso družbo. Njih pomen je spričo vedno večje industrializacije za ves gospodarski trg kot za obstoj velikega dela v narodu z vsakim dnem večji. Amerikansko vseučilišče v Baltimore, John Hopkins University, ima nekaj let sem poseben seminar, kjer se peča z njih ustrojem sistematično in po enotnem načrtu. Seminar, ki ga vodi profesor Hollander, izdaja vsako leto obširno poročilo o vsej stvari, ki jo je predelal med tem. Njegova prva publikacija je izšla koncem leta 1905.

Toda v interesu delavcev kakor cele družbe je, če postanejo strokovne organizacije z vsakim dnem močnejše. Kolikor je še danes proti njim predsodkov s te ali one strani, leži vzrok le v krivem tolmačenju njih bistva tako z delavske kot s podjetniške strani. Če ni družega sredstva, ki bi nasprotnika izmordilo, potem ju le mirno pustimo, da se najprej prav čisto križata. Ako pa ima neinteresirani gledalec na vsak način potrebo — mnogo je takih ljudi — da svoje stališče tudi v tem boju manifestira, potem se nam zdi, da je to stališče z ozirom na stvar najboljše: ne vlivalj olja v ogenj.

ČEŠKO-BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja ulici delle Poste šte. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilniki.

Iz malega raste veliko. Pregovor, ki se najbolj uveljavlja pri hranitvi dojenca, zakaj tudi z najmanjšo napako v otrokovi hranitvi se stavi njegovo življenje v nevarnost. Vestna mati pa daje zategadelj svojemu ljubljencu samo davnoznano, zanesljivo hrano, kakor n. pr. Nestlé-jevo mleko za otroke, katero uživajo vsi otroci radi, jo izvrstno prenesejo in prebavijo. Poskušnje popolnoma zastonj pri: H. Nestlé, Dunaj, I., Biberstrasse 14 K.

Berlitz School. Odlikovani zavod za podučevanje jezikov. Francosko, hrvatsko slovensko, italijansko, angleško, nemško, rusko, špansko in ogrsko. Podučujejo vseučilišni profesorji. Vsako sredo ob 6 uri zvečer brezplačne konference v francoskem jeziku. Poizkusni pouk brezplačen. Novo ravnateljstvo. Različni pobiljski. — Ravnatelj dr. Charles Viellemar, Trst, Corso št. 25, I.

Za informacije in lekcije od 8 jutraj do 9 zvečer.

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPORTELN PODRUŽNICA V TRSTU
vía del Pontorosso 5. — vía Nuova 18.
Vloge na knjižice 33 4 4 0 1 na upravljanje na tekoči račun 33 4 4 0 1 na upravljanje.
Stalne vloge in vloge po tekočem računu po dogovoru najugodnejše.
VADJE N RAVLJE — NERJALNICA.
Uradne ure od 9. — 12. dop. in 2. v. — 5. pop.

Mirodilnica G. MACORIN

Trst - ulica Farneto št. 33 - Trst

Zaloga drož in parfumskih specijalit.

Livola-Bay-Rum Composé proti izpadanju las in za čiščenje glave

Specijalita: „Razkisovalac za vino“. — Modra galica in žvople.

Veliko skladišče klobukov

dežnikov, bele in pisane srajce, izlask. platna žepnih robcev, moških nogavic itd.

K. Cvenkel Trst Corso 28

Cene zmerne. — Postrežba točna. Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Velikanska zaloga pohištva in tapetarij

Paolo Gastwirth, Trst

ulica Stadion št. 6 (hita gledališča Fenice).

Najbolj ugoden vir za nakupovanje budiči glede cen kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor. — Telef. 22-85

Hranilne vloge

sprejema od vsakega tudi če ni ud zadržuje, in jih obre- 4% večje zneske po do- stajajo po govoru. Trgovina otvarja čekovne račune s dnevnim obrestovanjem.

Rentni davak plačuje zadruga sama.

Vloga se lahko po ceno kroga.

Polno-kreditni račun 75.69. TELEFON 16-04.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrirana zadruga z neomejenim jamstvom

ulica S. Francesco šte. 2, I. nadst.

Posojila

daje na osebni kredit in na zastave proti plačilu po dogovoru.

Uradne ure: vsak dan od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne.

Priporočata male hranilne škrinjice, ki so posebno primerne za družine.

PUPILARNO VAREN ZAVOD

je

SPLOŠNA HRANILNICA V TRSTU

osnovana po načelih hranilničnega regulativa iz l. 1844,

pri kateri vlagajo c. kr. sodišča denar mladoletnih otrok

Vložna obrestna mera 4%

Obresti se pripisujejo h glavnici vsako leto dvakrat in sicer

30. junija in 31. decembra.

URADI VIA TORRE BIANCA 41. — Uradne ure 9-12; 3-5.

TELEFON 21-01.

M. Aite nasledniki

Trst, ulica Nuova 36—38.

Priporočata cenjenim odjemalcem svoji veliki zalogi vsakovrstnega manufakturnega blaga za poletno sezono po najnižjih cenah, da se ni bati največje konkurence. — Se priporočata kot Slovenca

O. Milič, F. Sušmalj.

Naznanjam sl. občinstvu, posebno pa p. n. gospem na Belvederju in Škorklji, da sem odprl novo prodajalno manufakturnega blaga

v Trstu, ulica Belvedere šte. 4

Prodajalna je dobro preskrbljena z različnimi dobrimi predmeti, pletninami, nogavicami, perilom itd. po zmernih cenah.

E. BROSCHE

Ulica Belvedere šte. 4.

Cene zmerne. — Postrežba solidna.

Rudolf Schultze

IZ BERLINA koncesionirani zobotehnik

ulica Acquedotto št. 4, I. nad. (vogal ulice Stadion)

umetni zobje po najnovejši tehniki.

Jamči se za perfektno izvršitev.

Zmerne cene z ozirom na razmere manj posedujočih slejev.

Opravi se izvršuje v dveh urah. Sprejema od 9 do 1 in od 3 do 5.

Novo pogrebno podjetje Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (Telefon št. 14-02)

Prireja pogrebe najrazličnejših razredov, od najenostavnejših z enim konjem do najluksurijoznejših in pompozni s šestimi konji.

Prodaja najrazličnejših mrtvaških predmetov. Velika zaloga voščeni in sveč lastnega izdelka. Najsolidnejša in točna postrežba.

Najnovejša in moderna pogrebna oprava.

Nočna nar. čita se sprejemajo v lastnih prostorih zalogo podjetja ul. Tessa št. 31. tel. 1402.

CENE ZMERNE. CENE ZMERNE.

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZER, Opčino št. 190; T. VITEZ v Nabrežini (trg pri cerkvi); A. JAMSEK, pri Orehu (Noghère).

Napredek vede

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

Jorubin Casile

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zozenja, prostatitis, uretritis in mehurni katari korenito zdravijo s

Konfeti CASILE urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih cevč (sifil-g.), popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zozenja (prostatitis, uretritis, cistitis, me-

nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. —

hurno katarje, kamen, štatijska konfeti Casile K 4—.

JORUBIN CASILE, najboljšje protisifilitsko in pozitivajoče križnično sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, snemilj, impotenci, kostoboli, lahias, vnetju šlez, poltimu madežem, izgubi semena, polcijam, s. ermatoroji, steriliteti, nevrasteniji, energičen razkrojevalec urinove kisline itd. — Steklenica Jorubina Casile K 3.60.

Vbrizganec CASILE zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, ure-

tritis endometritis, vnetje in izpad maternice itd. Steklenica vbrizganca Casile K 3.50.

Kder teli večjih pojamil, tiakovi itd., naj naslovi dopis na lekarno LLOYD, za g. Casile, Trst, ki poda odgovor s obratno pošto zastonj in z vso rezervno. Priznati medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. Zaloga v Trstu

Lekarna Lloyd, V. dell'orologio 1. Pristna zdravila Casile nosijo lastnoročni podpis N. Casile.

CIGARETTES ORIENT OTTOMAN

CIGARETTES ORIENT
DEPOSE OTTOMAN

CIGARETTES ORIENT
OTTOMAN